

Jan van Reenen

jvanreenen@kliksafe.nl

Waar en wanneer bent u geboren ; wilt u iets vertellen over uw jeugd?

Ik ben geboren in Barneveld als tweede van zes kinderen. Ik had twee broers en drie zussen, van wie er twee op jonge leeftijd gestorven zijn. Mijn vader is door een tragisch ongeluk met de trekker om het leven gekomen. Ik denk dat deze gebeurtenissen behoorlijk bepalend geweest zijn voor mijn leven. Een groot aantal van mijn boeken gaat over rampen, zoals de vuurwerkramp in Enschede in 2000 ("Tussen rook en vuur", samen met J. Koetsier-Schokker).

Mijn vader had een boerderijtje aan de rand van de Veluwe, die toen ik jong was het bedrijf nog niet geautomatiseerd had. We hadden in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw nog geen trekker en geen melkmachine. Ik weet zelfs nog dat we elektriciteit kregen toen ik vijf jaar was. Dat was net voordat ik naar school ging. Het neerzetten van de palen en het leggen van de leidingen maakten veel indruk op me. Over deze tijd heb ik een boek voor volwassenen geschreven, namelijk "Op zoek naar de grens".

Bij de boerderij hoorde ongeveer zes hectare grond, zowel weiland als bouwland. Op het bouwland werd koren, aardappels voor eigen gebruik en voederbieten verbouwd. Mijn vader had twaalf koeien, honderd varkens en zevenhonderd kippen. Dat was in die tijd in die omgeving redelijk normaal. Tegenwoordig heeft geen enkele boer met zo weinig vee een bestaan.

We woonden aan de rand van een bos, waarin we vaak heerlijk speelden. Ik heb er mijn belangstelling voor de natuur aan te danken. In nogal wat boeken speelt het bos een rol, niet alleen in "Speurtocht in het bos", maar ook bijvoorbeeld in "Achtervolgd door de vijand". Overigens voel ik me ook het beste op mijn gemak als ik over een boerderij kan schrijven. Je neemt je verleden toch mee?

Toen ik zes jaar was ging ik naar de christelijke lagere school in Terschuur, een dorpje in de omgeving van Barneveld. Ik reed naast een buurjongen die in de vijfde klas zat en op me moest passen. Eerst had ik een doortrapfietsje, dat is een fiets waarmee je niet kunt remmen, omdat de trappers doordraaien. Om te kunnen stoppen moest je eraf springen. We moesten een drukke weg oversteken, nu de A1 (Amsterdam- Apeldoorn). Van de lagere school herinner ik me nog, dat we knikkerden op een gedeelte van het plein waar geen tegels lagen. We maakten kuiltjes in de grond. Er stond een heel dikke lindeboom midden op het plein, waar we met tikkertje doen omheen renden. In de hogere klassen deden we wel eens een tikspelletje waarbij de jongens de meisjes moesten vangen en omgekeerd. Ik probeerde steeds hetzelfde meisje te vangen en zij mij.

In de vijfde klas zat ik bij meester De Lange, die heel streng was, maar bij wie ik ook iets leerde begrijpen van God. Hij heeft mij geestelijke gevormd, daarom wil ik hier zijn naam noemen.

Wat waren vroeger uw lievelingsboeken ; leest u nog jeugdboeken?

Ik heb altijd veel van lezen gehouden, ik verslond boeken. Toen ik jong was, was er niet altijd gelegenheid voor, omdat we thuis niet genoeg geld hadden om boeken te kopen. Wel was ik lid van de schoolbibliotheek, maar een boek per week was te weinig voor me. Ik leende de boeken, die ik maar te pakken kon krijgen.

Het lievelingsboek van mijn jeugd is de trilogie 'Scheepsmaat Woeltje' in een gele band, van K. Norel, die ik van mijn ouders kreeg, omdat ik mijn vader tijdens zijn ziekte goed had geholpen. Ik heb het, denk ik, wel vier keer helemaal gelezen.

Later heb ik "Engelandvaarders" van K. Norel ook met veel plezier gelezen en "Reis door de nacht" van Anne de Vries. Ik ben ook een tijdje weg geweest van de boeken van L. Penning over Zuid-Afrika, vooral de serie over Louis Wessels. Van de schrijfsels van W.G. van de Hulst heb ik ook genoten, vooral van "Willem Wijcherts". Ik vind boeken van W.G. van de Hulst en Anne de Vries nog steeds een 'must' voor jonge lezers, maar misschien kennen zij nu de namen al niet meer...

Ik lees nog steeds jeugdboeken, niet altijd christelijke. Ik vind "Boris" van Jaap ter Haar heel mooi, evenals "Hongerwinter" van Jan Terlouw. Een groot aantal boeken van Thea Beckman heb ik met plezier gelezen. "Krassen in het tafelblad" van Guus Kuijer maakte indruk op me, maar ik vond het jammer dat het geen christelijk boek was. De belangrijkste dingen, over dood en leven, kan je toch niet neutraal lezen?

Ik heb in mijn leven veel theologische boeken gelezen, onder andere van de kerkhervormer Maarten Luther. Ik heb een kinderboek over hem geschreven: "Maarten de moedige monnik". Zijn leven heeft me geïnspireerd en ik heb heel wat reizen naar de plaatsen waar hij leefde gemaakt. Een ander identificatiefiguur voor mij is Willem van Oranje. Het meeste houd ik van de Heere Jezus, Die Zijn leven voor mij heeft overgeven. Over Hem heb ik een bijbels dagboek geschreven, dat heet "Ook voor mij?".

Hebt u zelf kinderen? Brengen zij u op een idee voor het schrijven?

Ik ben in 1979 getrouwd. We hebben vijf kinderen, een kind is heel jong (in 1981) overleden aan wiegendood. Misschien is die gebeurtenis de aanleiding geweest om te gaan schrijven. Achteraf zie ik dat schrijven een van de redenen geweest is om dingen te kunnen verwerken. Schrijver worden is echter altijd al een jongensdroom geweest. De ideeën voor mijn onderwerpen komen doorgaans uit boeken. Vooral literatuur uit de Tweede Wereldoorlog heeft voor veel inspiratie gezorgd. Altijd probeer ik een christelijke thema aan de orde te stellen. Wel spelen gebeurtenissen uit het leven van alle dag een grote rol in mijn verhalen. Je kunt het beste schrijven over datgene wat je zelf hebt meegemaakt.

Het is me overigens opgevallen dat ik minder kinderboeken schrijf, na mijn vertrek uit het basisonderwijs in 2003. Het is voor mij blijkbaar nodig om met kinderen om te gaan om over hen te kunnen schrijven!

Welke hobby's hebt u nog meer, behalve het schrijven?

Ik ben heel betrokken op de tijd. Ik verdiep me in de theologische ontwikkelingen binnen de reformatorische gezindte, als je dat een hobby zou kunnen noemen. Ik lees de krant graag en lees verder alles wat los en vast zit. Ik heb belangstelling voor kunst en cultuur. Als er gelegenheid voor is bezoek ik een historische stad of een museum. Ik fiets ook graag, als het even kan in de natuur. Ik ben een beetje gespecialiseerd in planten en vogels. De meeste geluiden van zangvogels in Nederland kan ik wel thuisbrengen.

Waarom schrijft u?

Ik schrijf voor mezelf en voor anderen. Ik schrijf voor mezelf om dingen te kunnen verwerken en om het plezier van het schrijven. Ik schrijf voor kinderen om hen iets mee te geven. Een zekere gedrevenheid is me niet vreemd. Al mijn boeken hebben een christelijke boodschap. In "Oorlog in Oosterbeek" is de onderliggende boodschap, dat het vreselijk is dat mensen van christelijke naties tegen elkaar vechten. Ze bidden allemaal het "Onze Vader" en toch slaan ze elkaar de hersens in. De Heere Jezus heeft geboden dat we onze vijanden moeten liefhebben. Hoe zit dat nu? Daarnaast verdiep ik me ook graag in de geschiedenis of in een bepaald land en wil dan graag iets van die kennis doorgeven.

Waar of wanneer krijgt u ideeën voor een boek?

De ideeën voor mijn boeken krijg ik vaak door studie, bijvoorbeeld als ik iets over de Tweede Wereldoorlog ga schrijven. Ik ga eerst veel lezen, tijdens het lezen komen de ideeën vanzelf. Doorgaans komt er wel een thema bovendrijven. De karakters van de hoofdpersonen komen daarna aan bod. Het kan ook anders. Het verhaal over Mosje, een jongetje in Israël, ging anders. Ik had eerst het thema en heb toen het verhaal gezocht. Het studeren en zoeken kost mij veel tijd, maar geeft mij ook veel plezier. Op deze manier groeit het boek in mijn hoofd. Datgene wat ik bedacht heb zet ik op papier en stuur ik al in een heel vroeg stadium naar de uitgever met de vraag of zij (het is meestal een zij) met me wil meedenken. Hoe vroeger een redacteur meedenkt, hoe gemakkelijker ik de verhaallijn kan bijstellen.

Mijn schema groeit uit van een A-viertje tot een paginatje of tien voordat ik ga schrijven. Als ik eenmaal bezig ben met het verhaal gaat het snel. Binnen een maand ben ik dan doorgaans klaar, soms zelfs binnen een week ("Het water komt"). De meeste verhalen schrijf ik thuis in mijn eigen werkkamer, maar ik heb ook heel goede ervaringen heb met het schrijven in een caravan tijdens een vakantieperiode.

Jan van Reenen / AP

Bibliografie: (kinder- en jeugdboeken)

- Achtervolgd door de vijand, De Banier, 1985, 3e druk 2006
- De grote geschiedenis van een klein land, De Banier, 3e druk 2005
- De Kassier van de kolensjouwer, Kool, Veenendaal, 1982.
- De onbuigzame Schot, Kool, 1983

- Dirk helpt de bevrijders, Den Hertog, 1989, 3e druk 2002
- Duitsers op de deel, De Groot Goudriaan, 1994, 3e druk
- Het water komt, De Banier, 1993, 5e druk 2005
- Hongertocht, Den Hertog, 2005, 2e druk 2006
- Joris de kathedraalbouwer, Gereformeerde Bijbelstichting (GBS), 1996
- Maarten, de moedige monnik, De Groot Goudriaan, 1996
- Mosje, Callenbach, 2005
- Moeilijke Maikel, De Banier, 1992
- Oorlog in Oosterbeek, Den Hertog 2003, 2e druk
- Speurtocht in de wei, Kool, 1985
- Speurtocht in het bos, Kool, 1984
- Tussen rook en vuur, De Banier, 2000
- Verboden letters op de muur, Callenbach, 2001
- Vrienden van de vijand, De Groot Goudriaan, 1997, 3e druk
- Willem de Bijbelverspreider, GBS, 1990
- Wonderen in de strijd, Kool, 1984
- Een dagboek voor jongeren: Ok voor mij, De Groot Goudriaan, 2004
(niet volledig)